

Stichting Oncowijs

Stop Smoking!

Nog steeds meer actie gewenst

Suraya van Broekhoven, MSc, verpleegkundig specialist.
Franciscus Gasthuis & Vlietland, locatie Rotterdam

franciscus
Gasthuis & Vlietland

 NOVARTIS

 **Boehringer
Ingelheim**

Disclosure belangen spreker

Potentiele belangenverstrengeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relatie met bedrijven	- Geen
<ul style="list-style-type: none">• Sponsoring of onderzoeksgeld• Honorarium of andere (financiële vergoeding)• Aandeelhouder• Andere relatie, namelijk...	- Geen

Stelling

- Patiënten die een grote operatie ondergaan t.b.v. een oncologische aandoening, dienen te stoppen met roken om voor behandeling in aanmerking te komen.

Dus: als een patiënt niet bereid is te stoppen met roken, wordt deze niet behandeld.

Een stukje geschiedenis

- 1571- De spaanse arts Monardes claimt in zijn boek 'History of the medicinal plants of new world' dat tabak maar liefst 36 aandoeningen kan genezen
- 1612- De eerste tabak voor commerciële doeleinden wordt in Virginia bewerkt
- Tijdens Amerikaanse burgeroorlogen hielp tabak de oorlogen te financieren door leningen met Frankrijk af te betalen
- Tussen 1847-1875 worden de grote merken gevestigd (waaronder Phillip Morris)

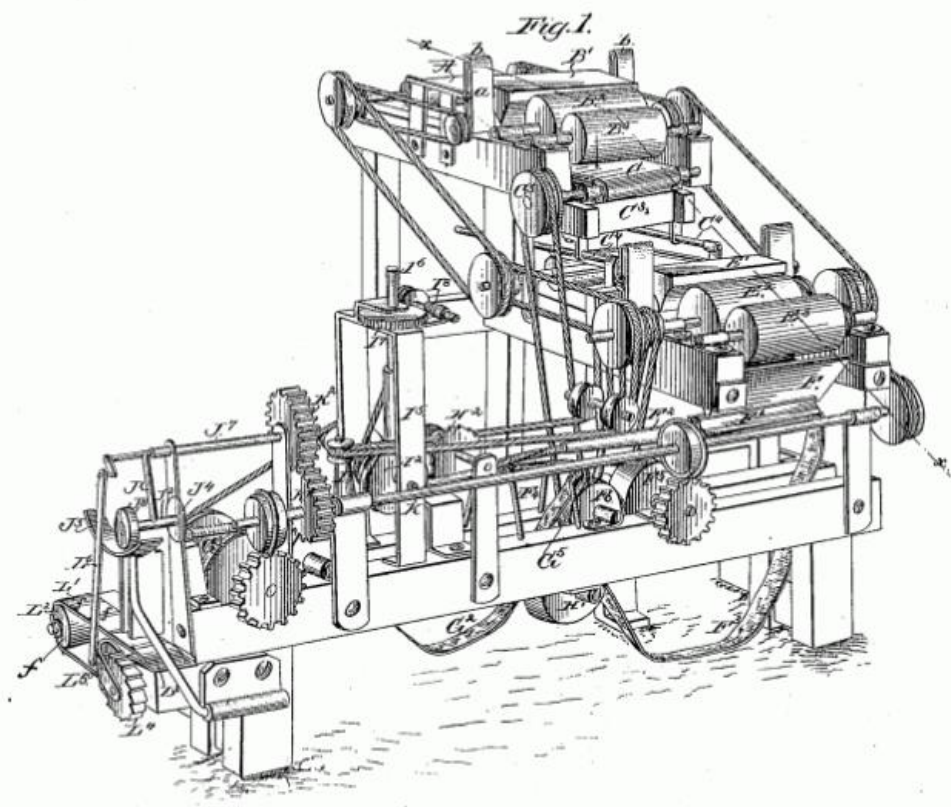

(Model.)

No. 238,640.

J. A. BONSAACK.
Cigarette Machine.
Patented March 8, 1881.

5 Sheets—Sheet 1.

WITNESSES:
Wm. F. E. Banker
Edw. S. S. S. S.

INVENTOR:
J. A. Bansaack
BY *Wm. F. E. Banker*
ATTORNEYS.

ARTIST, PHOTODUPLICATION, AMSTERDAM, N. E.

En toen ging het snel...

Het promoten

meeting
5
advertising
POSTERS
CINEMA

I should say not! My Dad would never smoke anything but a **Marlboro**

You're darn tootin' my dad smokes **Marlboro** ...he knows a good thing!

Gee, Dad, you always get the best of everything ...even **Marlboro!**

Gee, Mommy you sure enjoy your **Marlboro**

Yes, you need never feel over-smoked ... that's the Miracle of Marlboro!

Yes, you need never feel over-smoked ... that's the Miracle of Marlboro!

Yes, you need never feel over-smoked ... that's the Miracle of Marlboro!

Yes, you need never feel over-smoked ... that's the Miracle of Marlboro!

THE CHILD OF NEELY FAY • PLAIN COOK • BEAUTY TIPS 1954

A ALWAYS Milder
B BETTER TASTING
C COOLER SMOKING
The Real Net of Smoking Pleasure

ALWAYS BUY

Viceroy's FILTER the Smoke!

As your Dentist, I would recommend **VICEROYS**

VICEROY Filter Tip CIGARETTES

He's one of the busiest men in town. While his *doe* may say *Office Hours 2 to 4*, he's actually on call 24 hours a day.

The doctor is a scientist, a diplomat, and a friendly sympathetic human being all in one, so matter how long and hard his schedule.

According to a recent Nationwide survey:

MORE DOCTORS SMOKE CAMELS THAN ANY OTHER CIGARETTE

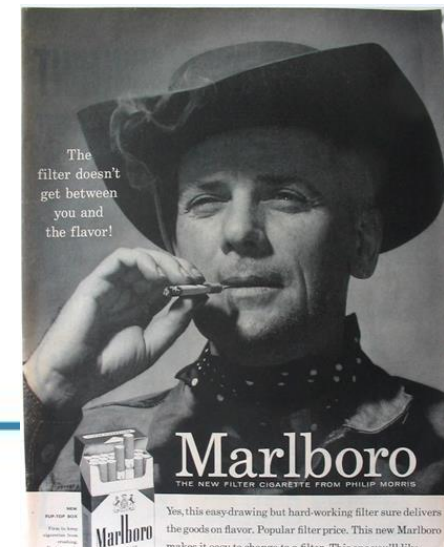
Tabak - geschiedenis

De sigaret werd het symbool van vrijheid kort na de oorlog:

-> Hét symbool van onafhankelijkheid voor de eerste vrouwen die durfden te roken;

-> Het symbool van onbegrensde mogelijkheden voor wie zich een momentje de Marlboro Man wilde voelen.

-> *Het gemiddeld aantal doden t.g.v. tabaksrook in Amerika ligt per jaar rond de 443.000 (+50.000 doden ten gevolge van secundair roken).*

Tabak - geschiedenis

- 1950: Er wordt een oorzakelijk verband aangetoond tussen roken en longkanker
- 1965: U.S. Congress legt in de wet vast dat er een waarschuwingslabel op de sigaretten moet
- De Verenigde Staten neemt als eerste land antirookmaatregelen:
 - In 1995 was Californië de eerste staat die een rookverbod in de gehele staat uitvaardigde;
 - Vele staten volgen waarbij de wetgeving per staat aanzienlijk kan verschillen.

Tabak - geschiedenis

- Met ingang van 14 juli 2017 er in Amerika nog 14 staten die geen algemeen verbod op roken hebben ingevoerd op werkplekken en / of bars en / of restaurants:
 - > *Alabama Alaska, Arkansas, Georgia, Kentucky, Mississippi, Missouri, Oklahoma, South Carolina, Tennessee, Texas, Virginia, West Virginia en Wyoming*

Wetgeving in Nederland

- In Nederland geldt sinds 1 januari 2004 het recht op een rookvrije werkplek
-> Hierbij maakte de overheid een tijd lang een uitzondering voor de 500 000 werknemers in de horeca...
- Sinds 1 juli 2008 is dit ondervangen door het rookverbod in de horeca (m.u.v. 'rookruimten')

De huidige situatie

- Het aantal rokers neemt gestaag af. Maar er is nog steeds actie nodig.
- **31/5** in het AD:

Blokhuis wil dat roken uit het zicht verdwijnt

AANPAK ROKEN | Staatssecretaris Paul Blokhuis (Volksgezondheid), die recent de oorlog verklaarde aan het roken, lichtte vandaag op Wereld Niet Roken Dag een tijpje van de sluier op over de plannen om het roken van sigaretten nog onaantrekkelijker te maken. „Roken moet uit het zicht verdwijnen.”

Edwin van der Aa 31-05-18, 15:45 Laatste update: 16:40

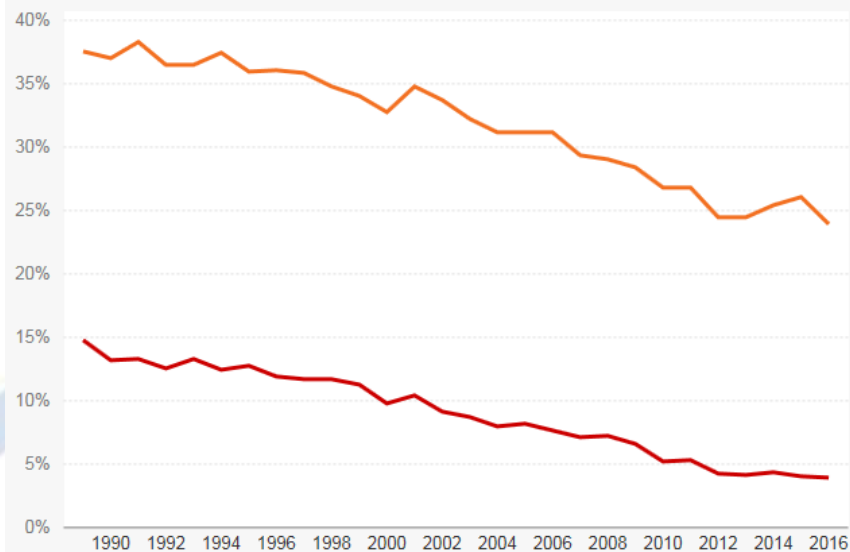
Staatssecretaris Blokhuis wil roken op terras verbieden

Staatssecretaris Paul Blokhuis (ChristenUnie, Volksgezondheid) wil het roken op terrassen verbieden. Dat is nodig en onvermijdelijk, vindt hij.

Aantal rokers in Nederland neemt af

Percentage dat rookt onder Nederlanders ouder dan 16 jaar.

■ Totaal rokers ■ Zware rokers

Gemaakt met LocalFocus

Bron: CBS

Roken en kanker- feiten en cijfers NL

- **19%** van alle kanker is gerelateerd aan roken
- **25% van de bevolking** (18 jaar en ouder) rookte in 2014.
- **1 op de 2 rokers overlijdt** uiteindelijk aan de gevolgen van roken (kanker, COPD, hart- & vaat)
- **1 op de 4** zelfs voor zijn/haar 65ste jaar.
- Jaarlijks overlijden in NL bijna **20.000** mensen aan de gevolgen van roken. Ruim **12.000** daarvan **door kanker.**

Roken en kanker- feiten en cijfers

Voordelen van stoppen met roken (algemeen):

Table 1. Health benefits of smoking cessations

Time since quitting	Beneficial health changes that take place
24 h	Lungs start to clear out mucus and other smoking debris
48 h	Carbon monoxide will be eliminated from the body. Ability to taste and smell is greatly improved
72 h	Breathing becomes easier. Bronchial tubes begin to relax and energy levels increase
2-12 weeks	Circulation improves
3-9 months	Coughs, wheezing and breathing problems improve as lung function is increased by up to 10%
1 year	Risk of a heart attack falls to about half that of a smoker
10 years	Risk of lung cancer falls to half that of a smoker
15 years	Risk of heart attack falls to the same as someone who has never smoked

From: McEwen, A., McRobbie, H., West, R. and Hajek, P. (2006) Manual for Smoking Cessation: a guide for counsellors and practitioners. Oxford: Blackwell

Van Schayk et. Al. Treating tobacco dependence: guidance for primary care on life-saving interventions. NPJ Primary Care Respiratory Medicine. (2017) 27:38 ; doi:10.1038/s41533-017-0039-5

Rookgewoonten na diagnose kanker

- Preventie lijkt dus de sleutel maar dit is niet het gebied waar wij als oncologie verpleegkundigen/verpleegkundig specialisten in aanraking komen met de (rokende) patiënt.
- Na diagnose is het bespreken van rookstop soms lastig
 - *Morele dilemma's;*
 - *Ethische dilemma's;*
 - *Terughoudendheid bij de zorgverlener (stigmatisering?)*

Waarom ook na diagnose stoppen?

- Veel kanker patiënten roken na diagnose 'gewoon' door^{1,2}
- Onderzoek toont aan dat doorroken na de diagnose kanker de overlijdenskans significant vergroot^{1,2}
- Doorroken verhoogt het complicatierisico en kan de incidentie van therapie-gerelateerde bijwerkingen vergroten (denk aan misselijkheid, hoesten).

¹Tao et. Al. Impact of Post-Diagnosis Smoking on Long-Term Survival of Cancer Patients: The Shanghai Cohort Study. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev.* 2013 December ; 22(12): 2404–2411;

²Tseng et. Al. Who tended to continue smoking after cancer diagnosis: the national health and nutrition examination survey 1999–2008. *BMC Public Health* 2012, 12:784.

Vraag

- Hoeveel rokers stoppen na de diagnose kanker gemiddeld met roken?

→ 32%

40%

Omvang van het probleem

Onderzoek wijst uit dat slechts 2 op de 3 kankerpatiënten, die vóór diagnose rookte, na diagnose ook daadwerkelijk stop met roken (range 28,6% tot 36,1%)

Tao et. Al. Impact of Post-Diagnosis Smoking on Long-Term Survival of Cancer Patients: The Shanghai Cohort Study. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev.* 2013 December ; 22(12): 2404–2411;

Tseng et. Al. Who tended to continue smoking after cancer diagnosis: the national health and nutrition examination survey 1999–2008. *BMC Public Health* 2012, 12:784.

Thema's rondom rookstop

3 hoofdthema's die het stoppen met roken bemoeilijken bij kankerpatiënten:

- De ervaren stress na een diagnose;
- Het verlangen om in een zekere mate persoonlijke controle te behouden
- Gebrek aan geloof in of acceptatie van de relatie tussen roken, kanker en gezondheid.

Wells et. Al. Barriers and facilitators to smoking cessation in a cancer context: A qualitative study of patient, family and professional views. BMC Cancer (2017) 17:348

Waarom is stoppen belangrijk?

- Cohortstudie Azië: 747 rokende patiënten met kanker:
 - N=214 (28,6%) stopt direct na diagnose
 - N=197 (26,4 %) veranderd rookgewoonten niet
 - N= 336 (45%) mindert het roken maar is niet in staat volledig te stoppen

De mediane overleving van patiënten die na diagnose doorrookt beslaat **2,1 jaar**. Dat is ruim 50% korter dan patiënten die direct stoppen met roken: mediane overleving van **4,4 jaar!**

Terug naar de stelling:

- Patiënten die een grote operatie ondergaan t.b.v. een oncologische aandoening, dienen te stoppen met roken om voor behandeling in aanmerking te komen. Stoppen zij niet, dan worden zij niet behandeld.

Eens

Oneens

Waar stellen we een grens?

- Patiënten met curatiekans?
- Wat doen we bijvoorbeeld met patiënten in een palliatief behandeltraject (Stadium IV longcarcinoom)?
 - *Juist in deze laatste groep blijkt verplegend personeel terughoudend in het bespreken van het belang van rookstop*
 - *Uit dezelfde literatuur blijkt dat patiënten het zeer acceptabel vinden als het onderwerp rookstop aangesneden wordt.*
- En hoe controleren we of patiënten gestopt zijn als we dit als eis voor behandeling stellen?

Wat is er nodig?

- Alleen zeggen dat een patiënt moet stoppen met roken is niet genoeg!
 - > *Bij het alleen verstrekken van een kort advies (<5 min) blijkt de langdurige stopkans 1 op 40!*

Er is naast advies ook begeleiding en behandeling nodig!

- Individuele/ groeps-coaching
- Medicamenteuze behandeling
- > Rookstopprogramma's

Wat is er nodig?

Rookstop begeleiding gebaseerd op 3 pijlers:

- ASK (vraag naar rookstatus/ pakjaren)
- ADVISE (adviseer de patiënt te stoppen en geef uitleg)
- ACT (handel door a) pt door te verwijzen naar juiste rookstop programma of b) in het medische dossier vast te leggen dat pt niet bereid is te stoppen met roken).

Bewegingen in Nederland

STIVORO
VOOR EEN ROOKVRIJE TOEKOMST

*Rookstoppoli in het
ziekenhuis*

En de E-sigaret...?

- Lang gezien als 'ideaal hulpmiddel' om te stoppen met roken van tabak (nog steeds?)
- Zou, gebaseerd op de concentraties van chemicaliën in de e-sigaret, minder schadelijk zijn dan tabaksrook
- Er zijn echter weinig studies naar de schadelijke effecten van de e-sigaret beschikbaar...

En de E-sigaret...?

- Recent onderzoek onder 56 gebruikers van de e-sigaret heeft aangetoond dat gebruik kan leiden tot toxische spiegels lood, chroom, nikkel en mangaan;
- Chronische blootstelling aan dergelijke metalen door inhalatie is in verband gebracht met o.a. kanker, aantasting van longen, hersenen, hart, lever en het immuunsysteem;
- Meer onderzoek is nodig!

Take Home messages

- Tabaksverslaving is nog steeds een van de belangrijkste veroorzakers van kanker(sterfte);
- Stoppen blijkt lastig: ook na de diagnose kanker rookt ca 65-70% van de patiënten door;
- Doorroken na de diagnose kan de mediane overleving met 50% verkorten;
- Het bespreken van rookstop wordt door veel zorgverleners als lastig ervaren & soms gemeden;
- Uit onderzoek blijkt dat patiënten het aansnijden van het onderwerp rookstop niet bezwaarlijk vinden en behoefte hebben aan advies en begeleiding;
- Steeds meer ziekenhuizen stellen rookstop als eis voor specifieke kanker behandelingen (o.a. bij hoofd-hals chirurgie).

Nog heel even terug naar de USA...

Rokende toeristen vinden ze dan weer niet zo erg..

Ter afsluiting

<https://www.youtube.com/watch?v=Fb4a92SB1hY>

Literatuur

- Olmedo et. Al. Metal Concentrations in e-Cigarette Liquid and Aerosol Samples: The Contribution of Metallic Coils. *Environmental Health Perspectives*. February 2018 | Volume 126 | Issue 2
 - Tao et. Al. Impact of Post-Diagnosis Smoking on Long-Term Survival of Cancer Patients: The Shanghai Cohort Study. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev*. 2013 December ; 22(12): 2404–2411;
 - Tseng et. Al. Who tended to continue smoking after cancer diagnosis: the national health and nutrition examination survey 1999–2008. *BMC Public Health* 2012, 12:784.
 - Van Schayk et. Al. Treating tobacco dependence: guidance for primary care on life-saving interventions. *NPJ Primary Care Respiratory Medicine*. (2017) 27:38 ; doi:10.1038/s41533-017-0039-5
 - Wells et. Al. Barriers and facilitators to smoking cessation in a cancer context: A qualitative study of patient, family and professional views. *BMC Cancer* (2017) 17:348
-

Nog vragen?

